

TÕRVA VALLAVOLIKOGU

VOLIKOGU ISTUNGI PROTOKOLL

Tõrva

21.03.2024 nr 1-1/2024/3

Algus 16.00, lõpp 17.40

Istungit juhatas Tõrva Vallavolikogu esimees Maido Ruusmann, protokollis vallasekretäri abi Eve Eisen

Võtsid osa volikogu liikmed: Heli Holm, Allan Ilisson, Ülle Juht, Karl Kirt, Virgo Kosemets, Ilmar Kõverik, Arnold Looga, Hardo Lust, Enn Mihailov, Harry Mägi, Romet Piller, Rein Reinsalu, Maido Ruusmann, Ahti Saar, Tarmo Tamm, Giia Tetlova, Marge Udras, Indrek Valner, Eero Viisu, Tiiu Vips, Kalle Vister.

Istungist võtsid kutsututena osa: vallavanem Helen Elias, abivallavanem Aivar Uibu, vallavalitsuse liige/vallamajanduse osakonna juhataja Tõnu Jaansalu, keskkonnaspetsialist Jane Mölder, OÜ Hendrikson ja Ko esindaja Marika Pärn, avalike suhete spetsialist Marianne Sokk, vallasekretäri abi Eve Eisen

Volikogu esimees avas istungi ja palus esitada ettepanekud seoses väljasaadetud istungi päevakorraga.

Ettepanekuid ei esitatud.

Istungi juhataja pani päevakorra hääletusele.

Otsustati: 21 poolt kinnitada istungi päevakord.

Päevakord:

- 1. Valga maakonna arengustrateegia 2035+ tegevuskava aastateks 2023–2027 heakskiitmine**
- 2. Tõrva valla üldplaneeringu kehtestamine**
- 3. Määruste kehtetuks tunnistamine**
- 4. Omafinantseeringu garanteerimine**
- 5. Vallavara võõrandamine**
- 6. Vallavara kasutusse andmine**
- 7. Vallavanema informatsioon**

- 1. Valga maakonna arengustrateegia 2035+ tegevuskava aastateks 2023–2027 heakskiitmine**

Ettekandja: vallavanem Helen Elias

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna vallavanemale.

Helen Elias: - Valgamaa arengustrateegia ja tegevuskava sai tegelikult eelmisel aastal vastu võetud, aga kuna tahame kirjutada MATA (maakonna arengustrateegia elluviimise toetusmeede) taotlust Vanamõisa järve hüppetorni rekonstrueerimiseks, siis tuleb teistelt tegevustelt, mis on tegevuskavas, MATA välja võtta ja jätta rahastajana MATA vaid Vanamõisa järve hüppetorni juurde.

Küsimused

Arnold Looga: - ettepanek on hüppetorni lammutusjäägid viia Tõrva Noortekeskuse juurde ja teha esinduslava.

Helen Elias: - saame vaadata, mis seisukorras puit on. Aitäh ettepaneku eest.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 5 „Valga maakonna arengustrateegia 2035+ tegevuskava aastateks 2023–2027 heakskiitmine“.

Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel – poolt 21.

2. Tõrva valla üldplaneeringu kehtestamine

Ettekandja: abivallavanem Aivar Uibu

Kaasettekandja: planeeringu-vallavara komisjoni esimees Hardo Lust

Aivar Uibu: - Tõrva valla üldplaneeringu koostamine ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine algatati Tõrva Vallavolikogu 18. septembri 2018 otsusega nr 33. Üldplaneering hõlmab kogu Tõrva valla haldusterritooriumi.

Üldplaneeringu koostamisega koos viidi paralleelselt läbi ka keskkonnamõtjude strateegiline hindamine ehk KSH. KSH ülesanne on selgitada, kirjeldada ja hinnata üldplaneeringu elluviimisega kaasnevat olulist keskkonnamõju ja määrata vajadusel leevendusmeetmed. KSH tulemused kajastuvad üldplaneeringu lahenduses läbi maakasutus- ja ehitustingimuste. KSH tulemusel selgus, et Tõrva valla üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne piiriülest mõju ega olulist negatiivset keskkonnamõju.

Üldplaneeringu koostamise konsultant ja keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviija oli OÜ Hendrikson & KO.

Tõrva valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik väljapanek toimus 20.06.2020 kuni 31.07.2020.

Pärast avalikku väljapanekut toimusid avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud, kus vaadati üle avaliku väljapaneku ajal laekunud arvamused ja planeeringu materjalidesse tehti vajalikud muudatused.

Planeeringu eelnõu esitati kooskõlastamiseks vastavatele ametkondadele ja arvamuse avaldamiseks kaasatavatele isikutele. Kooskõlastused ja arvamused ning üldplaneeringu koostamise komisjoni seisukohad on koondatud kokku tabeli kujul. Enamuse esitatud märkustega on arvestatud, mitteamestamist on põhjendatud. Vallavalitsuse hinnangul on planeeringulahendus õigusaktide kohane.

Tõrva valla üldplaneering võeti vastu Tõrva Vallavolikogu 26.04.2022 otsusega nr 13.

Tõrva valla üldplaneeringu avalik väljapanek toimus 27.05.2022 kuni 10.07.2022. Avaliku väljapaneku kestel oli igal isikul õigus avaldada planeeringu kohta arvamust. Avaliku väljapaneku jooksul esitati 9 arvamuskirja, sh Keskkonnaministeerium, MTÜ Eesti Erametsaliit, OÜ Evecon ning 6 eraisikut.

Laekunud kirjadele kujundati esialgsed seisukohad.

Tõrva Vallavalitsus kujundas avaliku väljapaneku käigus laekunud arvamustele ja ettepanekutele seisukohad 20.07.2022 korraldusega nr 320.

Üldplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud toimusid 10. augustil 2022 Ala Rahvamajas ning Hummuli Rahvamajas ja 11. augustil 2022 Riidaja Kultuurimajas ning Tõrva

Gümnaasiumi saalis. Avaliku arutelu tulemusena ei jõutud kõikide arvamuste osas kokkuleppele. Kõik esitatud arvamused ja ettepanekud koos Tõrva valla põhjendatud vastusseisukohtadega on koondatud ja avalikustatud valla veebilehel, arvestatud ettepanekute põhjal on planeeringut ja KSH aruannet täiendatud.

Tõrva Vallavalitsus esitas 27.02.2023 kirjaga Tõrva valla üldplaneeringu Rahandusministeeriumile (alates 01.07.2023 Regionaal- ja Põllumajandusministeerium) heakskiidu saamiseks. Koos üldplaneeringuga esitati üldplaneeringu materjalid ja üldplaneeringu menetlemise dokumentatsioon.

Rahandusministeerium saatis Tõrva Vallavalitsusele 13.04.2023 vastuskirja. Üldplaneeringu heakskiidu andmise otsustamiseks paluti täiendada üldplaneeringu seletuskirja, lisaks pidas Rahandusministeerium vajalikuks kaasata täiendavalt isikuid, kelle õiguseid võib planeering puudutada. Täiendav puudutatud isikute kaasamine oli vajalik tulenevalt sellest, et üldplaneeringuga määratakse Transpordiameti ettepanekul riigitee nr 6 Valga-Uulu km 28,69-30,26 tee kaitsevöönd 30 m äärmise sõiduraja välimisest servast. Samuti seoses üldplaneeringuga ettenähtud Helme kalmistu maa-ala laiendamise ning sellest tuleneva kaitsevööndi määramisega. Teavitada paluti ka Kaitseministeeriumi, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskust, Tõrva Jahiseltsi ja Riidaja Jahiseltsi. Samuti paluti kohalikul omavalitsusel teavitada esitatud arvamustest riigihalduse ministrit, kelle pädevuses on avalikul väljapanekul kirjalikke arvamusi esitanud isikute ja planeeringu koostamist korraldava kohaliku omavalitsuse ärakuulamine ja seisukoha andmine arvamuste kohta, kui neid ei arvestatud planeeringu koostamisel.

Tõrva Vallavalitsus kaasas täiendavalt menetlusse Kaitseministeeriumi, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse ja Tõrva Jahimeeste Seltsi. Seoses riigitee nr 6 Valga-Uulu km 28,69-30,26 kaitsevööndi 30 m määramisega kaasas Tõrva Vallavalitsus menetlusse kaitsevööndisse jäävate kinnisasjade omanikud. Vastuväiteid riigimaantee teekaitsevööndi osas esitasid Jegeri kinnistu omanikud Kadri Hurt ja Reinart Klettenberg. Kadri Hurt ja Reinart Klettenberg tõid oma seisukohtades välja vastuväited ka Jegeri kinnistut läbiva eratee avaliku kasutuse osas. Kalmistu-Jeggeri-Vansa tee on määratud avalikku kasutusse Helme Vallavolikogu 22.11.2006 otsusega nr 47. Eratee avalikku kasutusse määramisel puudusid osaliselt toona nõutud eratee avalikuks kasutuseks määramise lepingud. Helme Vallavolikogu otsus on sellegipoolest tänaseni kehtiv ning täitmiseks kohustuslik. Tõrva Vallavalitsus on algatanud menetluse Kalmistu-Jeggeri-Vansa teele sundvalduse seadmiseks eratee avalikku kasutusse määramise eesmärgil ja Kalmistu-Uru tee osaliseks avalikust kasutusest väljaarvamiseks. Koostatav Tõrva valla üldplaneering Jegeri kinnistule jääva eratee osas võrreldes teeregistri andmetega ja kehtiva olukorraga muudatusi ei planeeri. Sundvalduse seadmise eesmärk on luua õiguslik alus Kalmistu-Jeggeri-Vansa tee avalikule kasutusele.

Seoses Helme kalmistu kavandatud laiendusega kaasas Tõrva Vallavalitsus menetlusse kavandatavasse kaitsevööndisse jäävate kinnisasjade omanikud – Meelis Ilissoni ja Riigimetsa Majandamise Keskuse. Meelis Ilisson esitas vastuväited 05.11.2023. Tõrva Vallavalitsus suhtles Helme kalmistu laienduse vajaduse osas täiendavalt kalmistu haldajaga. Kalmistu haldaja hinnangul on kalmistul piisavalt ruumi uute hauaplatside kasutusse andmiseks ja koostatava üldplaneeringu ajalist perspektiivi arvestades ei ole kalmistu laienduse planeerimine vajalik. Eeltoodust tulenevalt määratakse üldplaneeringuga kalmistu maa-ala arvestades olemasoleva kalmistu piire ja kaitsevööndi määramine ei ole seega vajalik.

Tõrva Vallavalitsus esitas Tõrva valla üldplaneeringu Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile heakskiidu saamiseks. Koos üldplaneeringuga esitati üldplaneeringu materjalid ja üldplaneeringu menetlemise dokumentatsioon.

Tulenevalt planeerimisseaduse § 90 lõike 3 punktist 2 korraldas Regionaal- ja Põllumajandusministeerium 22.02.2024 ärakuulamise, kus said oma seisukohad esitada isikud, kelle arvamusi ei arvestatud ja planeeringu koostamist korraldava kohaliku omavalitsuse esindaja.

Ärakuulamisel olid käsitusel Meelis Ilissoni vastuväited üldplaneeringule: 1) ei nõustu Helme kalmistu kaitsevööndi planeerimisega Jõgeri kinnistule ja 2) kajastada üldplaneeringus Kalmistu-Uru tee erateena.

Esimese punkti osas juba rääkis. Kaitsevööndit sinna ei tulnud ja saavutasime Meelis Ilissoniga kokkulepe. Üldplaneeringus kajastatakse Kalmistu-Uru tee osaliselt erateena.

Kadri Hurt ja Reinart Klettenberg esitasid vastuväiteid riigimaantee teekaitsevööndi osas ja Jegeri kinnistut läbiva eratee avaliku kasutuse osas. Ühisele seisukohale ei jõutud.

Tee funktsioonist lähtuvalt määrab üldplaneering Transpordiameti ettepanekul riigitee nr 6 Valga-Uulu km 28,69–30,26 tee kaitsevööndi 30 m äärmise sõiduraja välimisest servast. Kehtiva Helme valla üldplaneeringu kohaselt on riigimaantee kaitsevööndi laius mõlemal pool sõiduraja telge ja mitme sõiduraja korral mõlemal pool äärmise sõiduraja telge 50 m. Helme valla üldplaneeringust tulenev piirang kehtib seni, kuni seda ümber ei planeerita. Tõrva valla üldplaneeringu kehtestamisega hetkel kehtiv piirang leeveneb – kaitsevöönd väheneb 50 meetrilt 30-le meetrile.

Tõrva valla üldplaneering Jegeri kinnistule jääva eratee osas võrreldes teeregistri andmetega ja kehtiva olukorraga muudatusi ei planeeri.

Elanike ühispoordumine, kõneisik Heiki Mannine. Esitati elanike ühispoordumine seoses Riiska järve idakalda, mis on olnud linnaelanikele puhke- ja virgestusala, muudatusele määrata elamu- ja ärimaaks.

Ettepanekuga arvestatakse osaliselt ja määratakse elamu/äri juhtotstarbega ala senisest väiksemas ulatuses, vähendades alamu/äri ala ulatust kirde- ja kaguosas. Riiska järve kallas jääb avalikku kasutusse. Arvestame Keskkonnaameti seisukohaga, et kalda kaitse eesmärgist tulenevalt ei ole ehituskeeluvööndi vähendamine võimalik. Kaldapromenaadi saab rajada veekaitsevööndist välja, 10 m kaugusele veepiirist. Looduskaitseaduse kohaselt kehtib ehituskeeluvöönd 25 m veepiirist.

Erinevad seisukohad jäid jõusse, kokkuleppele ei jõutud.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium andis 20.03.2024 kirjaga nr 14-3/415-2 Tõrva valla üldplaneeringule heakskiidu ja tegi ettepaneku üldplaneeringu edasiseks menetlemiseks ja kehtestamise üle otsustamiseks.

Otsuse eelnõu on volikogu liikmetele välja saadetud. Algselt väljasaadetud eelnõud on eilse päeva seisuga täiendatud. See tuleneb Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi üldplaneeringu heakskiidu kirjast.

Ettepanek on kehtestada Tõrva valla üldplaneering ja sellest tulenevalt tunnistada kehtetuks Hummuli Vallavolikogu 23.09.2009 otsus nr 227 „Üldplaneeringu kehtestamine“, Tõrva Linnavolikogu 01.02.2005 otsus nr 4 „Üldplaneeringu kehtestamine“ ja Puka Vallavolikogu 22. juuni 1999 otsus nr 17 „Puka valla üldplaneeringu kehtestamine“ Tõrva valla haldusterritooriumi osas.

Küsimused

Maido Ruusmann: - küsiksin muudatuste kohta. Mis osas erineb eelnõu väljasaadetud otsuse eelnõust? Viitasid küll sellele, et see põhineb Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumist saadud informatsioonist. Mis on sisu? Mida juurde lisati?

Aivar Uibu: - põhjendati lahti see, mis puudutas Jegeri kinnistut läbivat teed. Seda üldplaneering ei reguleeri. Sõrme vibutati ka meie osas – kui kodanik pöördub küsimustega valda, peab saama meilt vastused ja vajadusel peame suunama kas Transpordiametisse või mujale. See, mis oli eelnõus eelnevalt, jäi jõusse. Täiendavaid asju välja ei toodud. See kõik oli hästi pikalt lahti seletatud.

Tarmo Tamm: - on tulnud ettepanekud, et täna Helme alevikus olevad alad võiks minna Möldre küla alla. Kas need muutused on plaanis või peab keegi avaldama soovi?

Aivar Uibu: - see on ettepanek, aga halduspiiride muutmist üldplaneering ei lahenda. See teema on laual olnud, kuna nimetatud ala ei ole tiheasustusega, miks mitte viia see Möldre küla alla.

Tarmo Tamm: - selgitan tausta. Need on tulnud kunagisest riigiasutusest, Helme koolist. Need põlluvaheteed olid riigi poolt rajatud ja on tänaseks likvideeritud. Sellest on Helme alevik Tõrva linnani välja.

Aivar Uibu: - see küsimus tõstus üles Transpordiameti kiirusepiiranguga.

Marika Pärn: - üldplaneeringus on ettepanek muuta piire Helme aleviku ja Tõrva linna osas. Suur osa Helme alevikust, mis on tegelikult hajapiirkond, võiks minna Möldre küla alla. See on aga üldplaneeringust eraldiseisev protsess. Üldplaneering toob selle ettepanekuna välja, aga pelgalt üldplaneeringu kehtestamisega ei muutu midagi. Protseduur käib vastavalt seadusandlusele: piiriettepanekud, avalikustamised, kaasamised. See on eraldiseisev protsess.

Arnold Looga: - mul on küsimus Riiska ümbruse kohta. Kas on planeeritud ka krunte ümber ehitada või mitte?

Aivar Uibu: - sinna on planeeritud üks osa elamu- ja ärimaaks. Krundid tulevad tulevikus läbi detailplaneeringu.

Virgo Kosemets: - planeeringu menetluse käigus jäi püsti kaks vaidlust. Nüüd kehtestame üldplaneeringu. Otsuses on tähtaeg halduskohtusse kaebamiseks. Kas osalistele saadetakse ka teade, et tänasest päevast hakkab 30 päeva kehtima?

Aivar Uibu: - ikka. Otsus läheb välja.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis kaasettekandeks sõna planeeringu-vallavara komisjoni esimehele.

Hardo Lust: - komisjonis toimus arutelu ja arutelu tulemused on siia välja jõudnud. Abivallavanem tegi põhjaliku ülevaate. Sellele midagi lisada ei ole.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat ning OÜ Hendrikson & KO esindajat Marika Pärna tehtud koostöö eest.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 6 „Tõrva valla üldplaneeringu kehtestamine“.

Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel – poolt 20, vastu 1.

3. Määruste kehtetuks tunnistamine

Ettekandja: abivallavanem Aivar Uibu

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna abivallavanemale.

Aivar Uibu: - Tõrva valla üldplaneeringu kehtestamisest tulenevalt muutuvad kehtetuks Helme Vallavolikogu 31. augusti 2009. a määrus nr 12 „Helme valla üldplaneeringu kehtestamine“, Põdrala Vallavolikogu 17. detsembri 2002. a määrus nr 14 „Võrtsjärve piirkonna üldplaneeringu kehtestamine“ ja Põdrala Vallavolikogu 30. novembri 2007. a määrus nr 24 „Põdrala valla üldplaneeringu kehtestamine“.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta vastu Tõrva Vallavolikogu määrus nr 4 „Määruste kehtetuks tunnistamine“.

Määrus võeti vastu avaliku hääletamise teel - poolt 21.

4. Omafiantseeringu garanteerimine

Ettekandja: abivallavanem Aivar Uibu

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna abivallavanemale.

Aivar Uibu: - Rahandusministeerium ja Riigi Tugiteenuste Keskus on avanud taotlusvooru, millest kohalikud omavalitsused saavad taotleda raha jalgratta- ja jalgteede rajamiseks. Taotlusvoor on hetkel avatud ja läheb homme lukku. Omavalitsus saab toetust küsida maksimaalselt 500 000 eurot projekti kohta. Lisaks toetusele tuleb omavalitsusel projekti finantseerida osaliselt ka oma vahenditest, mis on 33%. Kergliiklustee rajamiseks on Tõrva vallas olemas Roadplan OÜ koostatud projekt „Ala-Taagepera jalgratta- ja jalgteed“. Käimasolevas taotlusvoorus taotleme toetust kergliiklustee II ja III etapi väljaehitamiseks - Ala-Taagepera-Raiksilla tee kilomeetrist 1,2 kuni lõpuni, Taagepera lossi juurde. Kolmanda etapi osas on 2023. aastal Transpordiameti poolt välja ehitatud 240 m lõik Mulgi Elamuskeskuse parklast kuni Ausamba kinnistuni. Sellel lõigul on vaja välja ehitada ainult valgustus. Ettepanek on, et Tõrva vald garanteeriks aastatel 2025–2026 projekti „Ala-Taagepera jalgratta- ja jalgteed“ rajamise omafinantseeringu summas kuni 300 000 eurot.

Küsimused

Virgo Kosemets: - kas on võimalik näidata kaardil, kus see tee algab ja lõpeb?

Aivar Uibu: - kui tulla Taagepera poolt siis seal, kus algab kiirusepiirang 70 km. Sellest edasi Taagepera poole.

Maido Ruusmann näitas kaardil rajatava tee asukoha.

Virgo Kosemets: - arutades seda teemat planeeringu-vallavara komisjonis, väitis Aivar, et vajadus selle tee järgi tuleneb sellest, et Taageperast käiakse Alale kauplusesse ja see tee on ohtlik. Samas me teeme seda sisuliselt Sooglemäeni.

Aivar Uibu: - kõige ohtlikum osa on kaetud kergliiklusteega. Kohalikud elanikud teavad seda täpsemalt.

Maido Ruusmann: - kõige kohalikum on siin Indrek Valner. Annan siinkohal sõna Indrekule.

Indrek Valner: - see on pime kurv. See on väga ohtlik ala. Peale Sooglemäed on jälle kurv. Et liiklus on seal väga tihe, on seal tõesti ohtlik käia. Kui minul olid lapsed väikesed, andsin jäätise raha ja nad läksid jalgrattaga poodi, täna viiakse lapsed autoga poodi, kuna see tee on ohtlik. Suvel tulevad teistpidi lapsed ja täiskasvanud Alalt ujuma. Kui nähakse autot tulemas, hüpatakse kraavi. See ei ole normaalne. Lisaks turistid, kes teel jalutavad.

Allan Ilisson: - saan Indreku (Valner) jutust aru. Et tee ei alga kaupluse juurest, sellest ei saa aru. Seal on eravaldused kohe tee ääres ja see võib jääda takistuseks, et teed ei saa ehitada?

Aivar Uibu: - kui see projekt algas, võtsime kõikide kinnistu omanikega ühendust ja saime neilt nõusoleku sundvalduse seadmiseks. Vaid kahelt ei õnnestunud seda saada. Projekti järgi on tee jagatud kolme etappi. Praegu teeme II ja III etappi. Esimest etappi, mis jääb Ala küla vahele, me rahalistel põhjustel ei tee. Toetuse maksimummäär on 500 000 eurot. Kui me teeksime selle tee täies ulatuses, siis on meile Transpordiameti poolt ette kirjutatud, et tuleb välja vahetada ka sõidutee kate, mis läheb miljonitesse. Kui kunagi tekib võimalus, liigutakse kahtlemata edasi ka esimese etapi juurde.

Kalle Vister: - selgitan ka ise, olles oma kodukohaga seotud. Sovhoosi majade juures võtavad autod hoo maha, aga tee, mis läheb lossini välja, kus pole enam kõrval ühtegi maja, on riskiga teelõik.

Karl Kirt: - esimese punkti osas võiks täpsustada, millisesse taotlusvooru me garanteerime läheme. Võib-olla täpsustada seda nime.

Hardo Lust: - omafinantseeringu garanteerimine ei tähenda veel tee ehitamist.

Maido Ruusmann: - kui pikk on projekti elluviimise tähtaeg?

Aivar Uibu: - 30 kuud.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 7 „Omafinantseeringu garanteerimine“, lisades otsusesse meetme nime.

Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel – poolt 21.

5. Vallavara võõrandamine

Ettekandja: vallamajanduse osakonna juhataja Tõnu Jaansalu

Kaasettekandja: planeeringu-vallavara komisjoni esimees Hardo Lust

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna vallamajanduse osakonna juhatajale.

Tõnu Jaansalu: - võõrandamisele läheb Hummuli alevikus olev Soe tee 4 kinnistu. Täpsemalt endine Hummuli vallamaja, kus on ka perearsti ruumid. Müüki läheb seetõttu, et vallal ja vallavalitsusel ei ole seda hoonet enam vaja. Hoonega kaasnevad kulutused, millest ka müügi soov. Kinnistu pindala on 9611 m² ja on 100% ühiskondlike ehitiste maa. Kinnistul asub hoone, mille kohta on koostatud hindamisakt 78 000 eurole. Ettepanek on suunata Soe tee 4 kinnistu müüki. Kinnistul asub näidislaut, mille soovime sealt ära viia.

Küsimused

Heli Holm: - kas saan õigesti aru, et samas majas asub perearsti vastuvõtupunkt? Jääb see alles?

Tõnu Jaansalu: - müüme koos lepinguga.

Maido Ruusmann: - kas leping on tähtajatu või tähtajaline?

Tõnu Jaansalu: - pean täpsustama, aga arvan, et on tähtajatu.

Virgo Kosemets: - oli variant asendada ruumid Coop kaupluse hoonesse. Olete rääkinud?

Tõnu Jaansalu: - üks variant on pakkuda perearstidele alternatiivruume. Seal on aga omad nõuded. Täna müüme siiski koos üürilepinguga.

Tarmo Tamm: - tähtajatu lepingu saab omanik pärast vormistamist üles öelda. Tähtajatut lepingut on tunduvalt lihtsam üles öelda kui tähtajalist. Sellega tuleks arvestada.

Tõnu Jaansalu: - loomulikult on ülesütlemise võimalus ja sellepärast ongi välja mõeldud alternatiiv. Ideaalis võiks perearst seal jätkata. Ei ole ju tähtis, kes on hoone omanik ning müügiprotsess ise võib olla pikk.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis kaasettekandeks sõna planeeringu-vallavara komisjoni esimehele.

Hardo Lust: - komisjon otsustas, et läheb müüki.

Küsimused

Heli Holm: - kas Terviseagentuur OÜ-d on ka teavitatud?

Hardo Lust: - jah.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 8 „Vallavara võõrandamine“.

Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel – poolt 21.

6. Vallavara kasutusse andmine

Ettekandja: abivallavanem Aivar Uibu

Kaasettekandja: planeeringu-vallavara komisjoni esimees Hardo Lust

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna abivallavanemale.

Aivar Uibu: - Sihtasutus Võrumaa Arenduskeskus on teinud Tõrva vallale ettepaneku osaleda nende poolt korraldatavas riigihankes „Elektriautode laadimistaristu ehitamine“. Planeeritav riigihange on suunatud Kagu-Eesti omavalitsustele.

Riigihange on üles ehitatud kontsessiooni andmisena 20 aastaks. Riigihange jaotatakse osadeks, kus iga kohalik omavalitsus (edaspidi *KOV*) moodustab eraldi osa ning riigihanke tulemuste hindamine toimub *KOV* põhiselt. Laadimisjaamade võimaliku asukoha valiku teeb iga *KOV* ise, asetades soovitud laadimisjaamade paiknemiskohad pingeritta. Ainsaks nõudeks asukohale on ööpäevaringne vaba (takistusteta) juurdepääsu olemasolu avalikult teelt. Laadimisjaama rajamiseks ja teenindamiseks vajalik maa antakse laadimisjaama rajaja kasutusse tasuta. Kõik laadimisjaama rajamiseks ja edaspidiseks opereerimiseks planeeritavad kulud ja vajalikud nõusolekud ning liitumised jäävad laadimisjaama rajaja kanda.

16:53 – istungilt lahkus Tarmo Tamm.

Sooviti viit kinnistut, kuhu laadimisjaamad rajada. Kinnistud on välja toodud otsuse eelnõus. Kevade tn 2 (Tõrva linn) – sinna on plaanitud kaks laadimisjaama, üks kiire ja teine poolkiire. Puiestee tn 1 (Tõrva linn) – sinna on plaanitud üks poolkiire laadimisjaam. Kanarbiku tee (Tõrva linn, Riiska linnaosa) – sinna on plaanitud üks poolkiire laadimisjaam. Kesk tn 8 (Linna küla) – sinna on plaanitud üks poolkiire laadimisjaam. Pargi tn 2 (Hummuli alevik, Hummuli mõis) – sinna on plaanitud üks poolkiire laadimisjaam.

Küsimused

Maido Ruusmann: - kuidas see protsess erineb tavapärasest, kus Enefit ütleb, andke vaid koht? Firmsid, kes seda pakuvad, on mitmeid. Valides kohti ja minnes hasarti, ütleb paigaldaja ikkagi, et valin kohad, kus alajaam on lähedal ja teistesse ei tee.

Aivar Uibu: - pakkujaid on turul mitmeid ja ka valda on pöördutud ning küsitud kohta Mulgi Elamuskeskuse juurde. See ei kohusta millekski. Olen aru saanud, et Sihtasutus Võrumaa Arenduskeskus on hakanud sellega juba pikemat aega tagasi tegelema. Kohustusi sellega meile ei kaasne. Arvatavasti täpselt nii nagu ütlesid, see välja kujunebki – tehakse pakkumised ja kohad kuhu laadimisjaamad paigaldatakse, saavad olema kohad, kus alajaam on võrdlemisi lähedal ja maksumus soodsam. On kaks varianti, kas läheme Sihtasutuse Võrumaa Arenduskeskus ettepanekuga kaasa või loobume kohe.

Ülle Juht: - laadimisjaama on pakutud ka Mulgi Elamuskeskuse juurde ja on olnud intensiivne kirjavahetus. Viimane pakkumine oli, et pakutakse 5% käibest. Seega tasuks mitte minna tasuta peale, vaid saada kasvõi 5%.

Aivar Uibu: - meil seda tingimustes ei ole.

Maido Ruusmann: - kui Sihtasutus Võrumaa Arenduskeskus seda avalikku pakkumist teeb, võiks seda arvesse võtta, kes pakub rohkem. Väga hea info.

Virgo Kosemets: - siis tuleb punkt 1 ka muuta.

Maido Ruusmann: - pannes selle sisse, ei oska öelda, mis tasu see on. Linna tulevad need nagunii – kus on turgu, sinna tuleb järgi. Kasu võiks olla maakohtades. Pakkuda kohti, kus on turutõrge.

Hardo Lust:- eelnõus nad kajastuvadki pingereas. Kui hakatakse kärpima, hakatakse alt. Hakates alt üles tulema, jäävad alles vaid Tõrva omad. Ehk peaks muutma järjekorda, pannes Tõrva omad alla.

Aivar Uibu: - täitsa võimalik. Siin on ka see, et ka nemad saavad valdasid välja jätta.

Maido Ruusmann: - täna teeme põhimõttelise otsuse. Lõpuks saab maa kasutamise õiguse kasutaja.

Aivar Uibu: - kasutajat hetkel ei tea.

Karl Kirt: - paneks selle korra stopile ja arutaks asjad rahulikult läbi. Võiks panna hankesse, mida Sihtasutus Võrumaa Arenduskeskus tegema läheb, sisse selle tulu osa. Kui seda osa ei tule, võiks ise hakata välja pakkuma ja minna läbirääkimistesse. Samas, kas turutõrget üldse on? Teame, et pakkujaid tuleb järjest juurde. Küsimus on selles, kus autod paiknevad? Võimalusi võiks olla rohkem kortermajade juures, seal on aga väga palju eramaid. Kas vallal on täna mõistlik need kohad 20 aastaks ära anda või mitte?

Aivar Uibu: - dokumentatsiooni peab esitama järgmise nädala neljapäevaks.

Ülle Juht: - kas meil on kasulik minna ühishankega või võtta kohaliku omavalitsuse põhiselt ise. Me ei räägi siis enam 20 aastast. Võib-olla minna komplekselt ei ole meie prioriteet.

Hardo Lust: - saades teada infot, teeks ettepaneku, et Tõrva vald läheks ise hankesse.

Maido Ruusmann: - sellel jutul tundub jumet. Kui volikogu peaks otsustama täna selle menetlemise katkestada, kuidas see sulle tundub?

Aivar Uibu: - tagasisidet saame ikka ja saame osalejatega otse kontakteeruda. 20 aastat on pikk aeg ja arvan, et see on 10 aasta pärast juba ajalugu.

Arnold Looga: - on mõte, et ei annaks midagi ära, ise midagi vastu saamata. Võiksime survestada, kes iganes uus tegija on, laadimispunkte tegema rohkem kui üks. Kui tulevad külalised ja neil ei ole võimalik teenusele ligi saada, siis nad lihtsalt ei tule siia.

Hardo Lust: - minu teada on laadimisjaamad Statoilis, Olerexi tuleb.

Maido Ruusmann: - saan aru, et komisjoni esimees väljendas ettepanekuna selle, et lõpetada täna antud punkti lugemine ja annaksime vallavalitsusele suunise läbi rääkida Sihtasutusega Võrumaa Arenduskeskus, kas saab tingimusi seada ja kui mitte, kas saame ise vallana minna.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Maido Ruusmann: - palun käega märku anda, kes on selle päevakorrapunkti katkestamise poolt.

Otsustati: 20 poolt katkestada päevakorrapunkti „Vallavara kasutusse andmine“ arutamine.

7. Vallavanema informatsioon

Ettekandja: vallavanem Helen Elias

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna vallavanemale.

Helen Elias: - avaldan oma arvamuse ka eelmise päevakorrapunkti osas. Mõte oli selles, et ehitada sama raha eest võimalikult palju jaamasid. Täpsemate asukohtade ja otsustusprotsess oleks volitatud edasitoimetamiseks vallavalitsusele. Teine ettepanek oleks olnud tuua maakohad ikkagi lauda ja nendega edasi minna.

Informatsiooni olen ette saatnud. Toon välja mõned punktid.

Oleme ette valmistamas materjale kahe maikuus avaneva taotlusvooru tarbeks. Üks on avaliku sektori kultuuriväärtusega hoonete energiatõhususe tõstmise. Info tuli suhteliselt ootamatult nagu paljude teiste projektivoorude osas. Sealt on võimalik taotleda 800 eurot ruutmeetri kohta

ja tuleb saada kätte energiatõhusus. Objektideks millega minna, on Hummuli mõis ja võib-olla ka Tõrva kinohoone, millele oleme tellinud energiatõhususe auditi, et vaadata, mida seal tegema peaks ja mida see summaliselt tähendab. Teine on kogukonnapõhiste toetatud elamiste loomise teenusmaja. Korda on tehtud Helmes asuva Kooli tn 4 hoone esimene korrus. Korda tahaks teha tegelikult terve hoone. Praegu on abivajadustega inimesed sotsiaalkorterites erinevates kohtades üle valla laiali. Selle toetuse omaosaluse määr on 20%, mis on võrreldes teiste projektidega suhteliselt madal.

Tõrva Gümnaasiumis asus tööle uus sotsiaalpedagoog Ivi Tigane. Samuti alustas Tõrva Koolis sotsiaalpedagoogina tööd Pille Paberits.

Sõlmitud on Riidaja mõisahoonde küttesüsteemi ehitustööde leping. Kohe kui ilm lubab, alustame töid maakütte rajamiseks. Ettevalmistused käivad ka selles osas, et Riidaja mõisas teha ära üldehitus- ja elektritööd, et tuua endisest vallamajast käsitööseltsi inimesed üle mõisasse ning loobuda endisest valitsejamajast.

Küsimused

Karl Kirt: - KEKi linnaosas, kus on väga palju kortermaju ja ühel perekonnal on tihtipeale mitu autot, on olukord parkimisega muutunud iga aastaga keerulisemaks. Ühistud on hakanud kaitsma oma maa-alasid. Käib väike luuretegevus – kes, kus pargib ja kaevatakse ühistute esimeestele. Ühistu saab oma maal tegevust ise reguleerida. See ei lahenda aga parkimise probleemi. Pargitakse valla maal, tee ääres. Ka mänguväljaku ääres, mis võib tekitada palju pahandust, pall võib kukkuda auto peale. Samas on olukord keeruline, sest tõepoolest ei ole autot kuskile jätta. Kas ja kuidas võiks seda olukorda lahendada? Mingi lahenduse peab välja mõtlema, sest kui on mingi suur kriisijuhtum, on Päästeametil raske kortermajade juurde pääseda. See segab ka talvist hooldust. Selle probleemiga tuleb hakata tegelema - kas arutelu komisjonis või volikogus. Peredel ei ole teist varianti kui omada autot või mitut, sest me elame sellises kohas.

Aivar Uibu: - tegelikult tahavad inimesed parkida korteri akna alla. Aasta kaks tagasi tegi vald Kanarbiku teele killustikuplatsi, kuhu saaks parkida ca 20 autot. Täna on sinna pargitud maksimaalselt neli autot. Teise koha tegime, kui lammutasime Ehitaja tn 1 juures maha alajaama. See on nüüd tõesti tihedalt täis. Et rajada parkimisala Ehitaja tn 10 ja Ehitaja tn 12 vahele, eeldab planeeringut. Parkimine on osadel majadel tõesti probleem, eriti viiekorruselistel. Virgo Kosemets: - Aivari mõte on õige, vallavalitsusel võtta seisukoht ja teha KEKi linnakus detailplaneering.

Karl Kirt: - tegelikult on linna maad vähe. Kui vaadata, mida tegelikult kasutatakse, on palju maad ühistute käes.

Maido Ruusmann: - siit ettepanek planeeringu-vallavara komisjonile, võtta see arutusele, kaasata juurde ka väliselt ning hakata sellega tegelema.

Kalle Vister: - võttes kasvõi Tallinna, kus pidin autot parkima, viisin auto tunduvalt eemale, tasulisse parklasse. Kohad luuakse, teavitatakse elanikkonda, aga seal peaks olema siis turvakaamera ja ka valgustus, et inimene julgeks auto sinna viia ja oleks tagatud turvalisus.

Karl Kirt: - ka tee ääres ei ole väga turvaline parkida.

Vaatasin keskväljakul, pangaautomaadi juures on tehtud parkimine väga mugavaks. Kas algne mõte oli see, et kasutada seda maa-ala autode jaoks või pigem see, et tegemist on rohkem jalakäijate alaga? Sissesõitu keelav liiklusmärk on teest natuke eemal. Tegelikult on 10 meetrit eemal palju parkimiskohti, mis on tavaliselt tühjad. Praegu sõidetakse märgi ette, inimene seadust ei riku, aga arvan, et see mõte ei olnud päris selline.

Helen Elias: - oleme sellest murest teadlikud. Tuleks läbi rääkida ka rentnikega. Projekteerides kõrtsihoonet, viskasime selle mure ka neile lauda. Kas tulevad siis postid maa seest välja või on mingi teine lahendus, et sinna ei saakski niimoodi sõita, on vaid teenindav transport. Märk võib olla, kuid inimesed pargivad kahjuks siiski.

Romet Piller: - elades maal on mure, et prügiauto on jätnud kaks korda järjest minu juurde tulemata, sest tee on liiga pehme. Pühapäeval on jälle prügipäev, ei usu et nad tulevad, sest tee on liiga pehme. Lõpuks tekib küsimus, mis ma selle prügiga siis peale hakkam ja kuhu ma selle

panen? Mida saab lahenduseks teha, sest ei ole vaid mina ükski? Maapiirkondades on see sellisel aastaajal nagu praegu valdav probleem.

Maido Ruusmann: - meil on uus vedaja. Uus asi on muidugi uus asi, aga fikseerime protokollis. Kutsuks järgmisel korral ka Keskkonnateenuste esindaja istungile, kuna erinevatest kohtadest on tulnud sarnast infot. Hea, kui saame küsimused ette saata.

Helen Elias: - teenuse osutajaga ongi mure. Kui sellist infot on, andke meie keskkonnaspetsialistile kindlasti teada, sest ta on ikkagi meie lepinguline partner. Nad ütlevad hästi kergekäeliselt, et me ei saa minna. Selline mure oli ka talvel libedaga, öeldi et tee on hooldamata.

Maido Ruusmann: - Kalle Vister küsis Ritsus toimunud istungil gümnaasiumis läbiviidava teenistusliku järelevalve kohta. Kas järelevalve on lõppenud ja kas meile kooli pidajana tekib ka mingi raport sellest, mida käsitleti? Mis seis sellega on? Kas täna on kõikide haridusasutuste arengukavad olemas?

Helen Elias: - mingit raportit plaanis teha ei olnud. Teenistusliku järelevalvega alustasime, kuna Haridus- ja Teadusministeeriumisse laekus meie kohta päris palju kaebusi. Seetõttu leppisime Haridus- ja Teadusministeeriumiga kokku, et algatame ise teenistusliku järelevalve. Esmaspäeval oli meeskonnapäev, kus haridusspetsialist andis ülevaate, mis teenistuslikust järelevalvest on välja tulnud. Toodi välja puudulikud dokumentatsioonid, mida juba muudetakse. Kui volikogul on soov, võib haridusspetsialist täpsemalt rääkima tulla. Eesmärk ei ole hakata näppu viibutama, mis on tagasiulatuvalt valesti tehtud, vaid eesmärk on minna edasi. Et kogu personal oleks ühises infoväljas. Sellega toimetame edasi. Arengukavade koostamised praegu käivad. Tehakse ühist Tõrva üldhariduskoolide õppekava. Ka Mõmmiku lasteaia osas on protsess käimas ja Mõmmiku poolt läks välja kutse nii ettevõtjatele, kui ka lastevanematele, et tulge arutame kogukondlikul arenguseminaril, mis toimub gümnaasiumis 4. aprillil.

Maido Ruusmann: - kinnitades eelmisel istungil eelarve, paneme sellest üle poole hariduse valdkonda. Meil on mõistlik ja vajalik teada, millised tulemid on, mida uuriti, milline on situatsioon. Et saada tagasisidet sellele, mis meil selles valdkonnas toimub. Mis puudutab arengukavasid, see kaasavus ka volikogu- ja kogukonnaliikmete näol. See on soovitus seda võimalikult laialt teha. Kui planeerime nii olulisi protsesse, saaks seal ka kaasa rääkida. Et ei tekiks seda, et dokument tuleb volikokku ja loeme seda esimest korda. Ettepanek on vaadata planeerimist võimalikult suure kaasavuse näol, nii nagu koostasime haridusvõrgu arengukava.

Helen Elias: - olen selle üle väga õnnelik, kuidas need protsessid toimuvad. Need arengukava etapid, kuhu oleme jõudnud, on ka esimesed kutsed juba välja läinud. Suund on kindlasti kaasata huvigruppe täpselt nii nagu tegime haridus- ja noortevaldkonna arengukavaga.

Arnold Looga: - kas selle järelevalve tulemusena uuriti ka põhjusi, miks meil on gümnaasiumist nii suur väljalangevus?

Helen Elias: - detailselt neid põhjusi ei ütle. Ilmselgelt ei ole me pikkade aastate vältel teatud asjadele tähelepanu pööranud. Tänapäevane noor on muutunud. Ei ole lähtunud ka nende ootustest, soovidest ega tahtest, vaid oleme jäänud kinni mingisugusesse süsteemi, kuidas me nendega suhtleme. Lisaks õppemeetodid. Oluline on, kuidas me gümnaasiumi haridust üldse mõtestame, et see oleks noortele atraktiivne nagu me praegu tegemas oleme.

17:29 – istungilt lahkus Romet Piller.

Maido Ruusmann: - see on valdkond, kus võiks teha eraldiseisva kohtumise, mis ei ole ametlik volikogu istungi formaat, vaid vahearutelu valdkonna tegevmeeskonnaga, kus saaks vabamas vormis arutada ja küsida.

Allan Ilisson: - kevad on käes ja varsti ka suvi tulemas. Välja on antud tore voldik. Üleval on tore märk ja Tõrva jutu all on üks võõrkeelne tekst, mis võiks olla eestikeelne. Kuna siin on kirjas „Mulgimaa kuurort“ leian, et peaksime seda sõnumit rohkem Tõrva linnas ära kasutama. Meil on sees ujumise võimalus, väljas ujumise võimalus, aga sellest on võib-olla vähe. Et oleks

nende ujumiskohtade juures rohkem midagi pakkuda. Et inimene, kes Tõrva tuleb, veedaks siin rohkem aega, et ta jätaaks siia rohkem maha, kui lihtsalt sõidab siit läbi. Mõelda sellele, et hoida inimest Tõrvas rohkem kinni. Kaasata kohalikku elanikkonda, nt giidiks, võib-olla keegi tahab. Kuna oleme osalised Tartu 2024, kas on planeeritud Tõrva vallas mingeid tegevusi selleks otstarbeks?

Kas on kedagi kaasatud, pandud kedagi vastutavaks selle eest, et need inimesed, kes siia tulevad, kes neid siin vastu võtab, kes neid juhatab, kes nende olemist organiseerib?

Helen Elias: - meil on suvituslinnale päris palju väärilisi tegevusi. On järved, terviserajad, Veemõnula, üritusi, millega inimesi siin pikemalt hoida ja teenuseid tarbima panna. Tegeleme rannaalade atraktiivsemaks muutmisega. Selle peale tuleb kindlasti mõelda. Tartu 2024 programmi raames on ametlikult nii, et on oleme sinna raha panustanud ja saame ka teistpidi rahastust. Tartu 2024 raames on toimumas järgmised üritused: „Tõrva Loits 2024“, „Mulgi reiv“, samuti sai sinna sisse Tõrva raadio. Veel on „Sisevete festival“, mis ei ole otseselt meie korraldada, saame anda ideid. „Tõrva Loitsule“ tahame kutsuda oma sõpruslinna. Praegu toimub selle protsessi planeerimine.

Maido Ruusmann: - Tõrva vald kulub Kesk-Eesti turismiorganisatsiooni ja nägin täna üleskutset, et hakatakse atesteerima giide, k.a Mulgimaal. Kui teil on kedagi, nii nagu eelnevalt olid ajalooõpetajad, on noori või neid, kes oleksid valmis tegema Tõrva vallas giidituuri. Sealt tuleb tugi ja abi juurde. See on olnud suur probleem. Just see, kui tahetakse tulla, kes vastu võtab? Sellega tegeletakse ja seega on üleskutse, kui teate kedagi ärksamalt, võib-olla leiame kedagi, keda soovitada.

Allan Ilisson: - mis saab edasi Mulgi Elamuskeskusest?

Helen Elias: - täna läks üles töökuulutus uue juhi leidmiseks. Kandideerimise tähtaeg on 8. aprill. Esimene aasta on peaaegu käidud, on vaja edasi minna, korraldada sündmusi ja lükata edasi mulgi teemat. Loodame siiralt, et leiame kiiresti uue juhi.

Ilmar Kõverik: - oleme giididest mitukümmend aastat rääkinud, aga ei ole kuskile jõudnud. See ei ole lihtsalt jalutuskäik läbi linna. See on selle grupi jaoks olev ettevalmistus, sõltuvalt sellest, kas tulevad nooremad, kas tulevad vanemad. Suve jooksul on 4–5 bussitäit. See on terve päeva töö. Seda ei hakata tegema selle eest, et selts kingib oma rinnamärgi või kingitakse kaheeurone šokolaad. See on ettevalmistus nii ajalooliste andmete kui faktide põhjal ja vastutus kogu grupi ees. Te peate leidma selle inimese, kes tahab seda teha, kes tunneb seda linna ja valda ning kindlasti tuleb talle leida ka mingisugune tasu.

Indrek Valner: - reegel on tegelikult väga lihtne, kes tellib muusika, see maksab.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

Istungi juhataja kuulutas istungi lõppenuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Maido Ruusmann
volikogu esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Eve Eisen
protokollija